

Årsmelding 2020

Norsk håndverksinstitutt

NORSK
HÅNDVERKSINSTITUTT
2

Årsmelding 2020

Norsk håndverksinstitutt

Norsk håndverksinstitutt ble opprettet i 1987 på oppdrag fra Kulturdepartementet og Kunnskapsdepartementet, og er en del av Stiftelsen Lillehammer museum. Vi arbeider med å dokumentere, bevare og fremme tradisjonelt håndverk som kunnskap, kultur og yrke, samt øke samfunnets kjennskap til og respekt for håndverkstradisjoner, i tråd med UNESCOs konvensjon om vern av den immaterielle kulturarven. Dette er våre arbeidsområder:

- Det nasjonale registeret over håndverkere
- Dokumentasjons- og opplæringsprosjekter for overføring av håndverkskunnskap
- Sekretariatet for små og verneverdige fag
- Den treårige stipendiatorordningen for håndverkere
- Nettverket Løfte håndverket
- Implementering av UNESCOs konvensjon om vern av den immaterielle kulturarven

Registeret over håndverkere

Vi styrker oversikten over håndverksutøvere innen tradisjonelle fag og teknikker

- Håndverksregisteret gir en oversikt over utøvere innen tradisjonelle fag og teknikker.
- Registeret omfatter ca. 2700 håndverkere, som representerer 90 forskjellige fag.
- Registeret gir også en oversikt over lærebedrifter i små håndverksfag.
- Databasen vaskes jevnlig mot Folkeregisteret.

Håndverksregisteret har i 2020 vært i ordinær drift og det har vært arbeidet kontinuerlig med nyrekrutering og ajourhold av registerets innhold. Håndverksregisteret er tilgjengelig og søkbart fra våre hjemmesider.

Prosjektene

Gjennom dokumentasjons- og opplæringsprosjekter viderefører vi tradisjonell håndverkskunnskap til nye generasjoner.

Norsk håndverksinstitutt har i 2020 hatt 39 løpende prosjekter, pluss 4 prosjekter av administrativ karakter.

Prosjektene genererer et omfattende materiale, som film, bilder, rapporter, og i noen tilfeller bøker. Det er imidlertid overføring av kunnskap gjennom samhandling mellom tradisjonsbæreren og den nye fagpersonen som er viktigst i vårt arbeid, gjennom det vi kaller *handlingsbåren kunnskap*.

I et tradisjonelt prosjekt er det tradisjonsbærerens kunnskap vi vil ha tak i, og som vi overfører til en eller flere fagpersoner. De fleste prosjektene skjer 1:1, med en dokumentator til stede. De siste årene har vi imidlertid gjennomført flere prosjekter der vi gjennom samlinger for tradisjonshåndverkere bidrar til kunnskapsutvikling. Instituttet er aktivt med for å dokumentere, og legge til rette for en god gjennomføring.

Noen prosjekter består av samlinger for håndverkere hvor vi går nærmere inn i et fag eller en teknikk.

Spesielt i forbindelse med koronapandemien

Håndverksinstituttets prosjekter er i stor grad basert på møter mellom, og tett interaksjon mellom mennesker. Aktiviteten i flere av våre prosjekter har derfor blitt til dels betydelig påvirket av restriksjoner på reiser, samlinger og aktiviteter gitt av sentrale og lokale myndigheter i forbindelse med pandemien. Flere tradisjonsbærere er eldre mennesker som er i risikogrupper, og det har også av denne grunn vært

behov for å utsette eller avlyse aktiviteter. Totalt ble all aktivitet i 8 prosjekter utsatt til 2021 på grunn av korona, mens det i flere av de gjennomførte prosjektene har vært redusert aktivitet i forhold til plan.

Pandemien åpnet for at det i høsthalvåret ble produsert flere bokutgivelser basert på instituttets arbeid. Til sammen ble det igangsatt og produsert tre bøker i instituttets regi (to utgitt i 2020, en utgitt 2021), i tillegg til at instituttet har bidratt til to eksterne utgivelser.

Av de 39 løpende prosjektene i 2020 er:

5 bokprosjekter

- Om det å lafte, bind 4, utgitt i 2021 (Jon B Godal m.fl., Fagbokforlaget)
- Båtar i Møre og Romsdal, Geitbåten som system, utgitt i 2021 (Jon B Godal, Fagbokforlaget)
- Myhresmeden, egen produksjon, utgitt 2020 (Øystein Myhre, Norsk håndverksinstitutt)
- Fem år med folk og stein, egen produksjon, utgitt 2020 (Haakon Aase, Norsk håndverksinstitutt)
- Jakta på Girardoni, egen produksjon, utgitt i 2021 (Alf H. Helland, Norsk håndverksinstitutt)

2 prosjekter med fokus på elever/lær- lærer og dels faglærere i den videre- gående skolen

- Tradisjonell bruk av planter og kjøtt med fokus på sau. Prosjekt på Vestlandet som er avsluttet som eget prosjekt, men videreføres som skoleprosjekt med støtte fra Norsk håndverksinstitutt. Gjennomføring i 2020 måtte avlyses på grunn av korona, gjenopptas i 2021. Ingen unge deltakere 2020 pga. korona-avlysning.
- Oppfølging av tidligere stipendiater. Planlagt med to ukestilbud i klasser i den videregående skolen med faglærer. En uke i smedfaget på Hjerleid, og en uke i filigransølvsmefaget på Plus-skolen i Fredrikstad. Ukestilbudet i smedfaget ble gjennomført som planlagt i mai/juni 2020, mens tilbudet i filigransølvsmefaget ble utsatt pga. korona, og gjennomføres i uke 23 2021. 9 videregående-elever deltok på ukestilbudet i smedfaget på Hjerleid.

11 samlingsbaserte prosjekter

- Samling for tradisjonshåndverkere. Prosjektet har hatt drift i to fylker i 2020 (Vestfold/Telemark og Nordland), henholdsvis år tre og år to av tre års prosjektperiode. Planlagt oppstart i Østfold/Viken ble ikke gjennomført pga. korona.
- Bygningssekkeriet. Ikke gjennomført i 2020 pga. korona.
- Bransjenettverk. Samlinger gjennomført, hovedsakelig digitalt, dels med fysisk samling.
- Samlinger i kurvmakerfaget gjennomført med tema produksjon av snik og aktarkorg.
- Planlagt samling i blyglasshåndverkerfaget utsatt til 2021 pga. korona.
- Planlagt samling i produksjon av lindebasttau utsatt til 2021 pga. korona.
- Tredreiertreff i Trondheim – støtte til unge deltakere, gjennomført i januar 2020. 14 unge deltakere (av 86 deltakere totalt) deltok pga. støtten fra Norsk håndverksinstitutt
- Bygningsvernkonferansen 2021. Planlegging 2020-2021 planlagt for gjennomføring juni 2021.
- Eksterne håndverksdager. Etablere kontakter og gjennomføre deltakelse ved etablerte arenaer som arrangerer håndverksdager rundt om i landet. Ikke gjennomført i 2020 pga. korona
- Tradisjonshåndverk i museumsbutikker. Bidra til etablering av felles rammebetingelser for salg

av tradisjonshåndverk i museumsbutikker. Oppstart 2020, går videre i 2021. Dette prosjektet presenteres nærmere under seksjonen for *Løfte håndverket* i denne årsmeldingen.

Oppmåling av røykovn på Maihaugen

20 tradisjonelle prosjekter

- Bygging av røykovn. Gjennom prosjektet skal det bygges to røykovner, i Tinn og på Osterøy. Stor grad av kartlegging og undersøkelser av historiske røykovner i forkant av bygging. Utvidet med delprosjekt knyttet til bygging av ljore-/

Brynesteinprosjektet

- Ljorekarm og produksjon av skjåskinn. Oppstart i 2020, bygging av røykovner i 2021.
- Brynestein – utvinning, kvaliteter og utprøving ved Årekol. Startet opp i 2018/2019 og ble vi-

Skjåskinn, fjerning av tarmtotter. Foto, Roni Öhman

dereført i 2020. Kulturminnet har fått midler til restaurering av verksted fra Vestland fylkeskommune, og dokumentasjon av produksjon vil skje når restaurering er ferdig i 2021.

- Brenneslegarn. Forprosjekt 2020, kartlegging av tradisjonsbærere. Tradisjonsbærer funnet i Trøndelag. Produksjon av brenneslegarn, fra brennesleåker til ferdig plagg. Prosess fra plante til ferdig produkt går over et par år, hovedprosjekt går fra 2021 til 2022.
- Vegetabilsk garving og skinnbearbeiding. Revitalisering av et eldre prosjekt ved instituttet til nye fagpersoner. Samlingsbasert kunnskapsformidling. Planlagt fagsamling med nordisk deltakelse i november 2020 ikke gjennomført pga. korona, gjennomføres når forholdene tillater det. Prosjektet ses i sammenheng med prosjektet *Produksjon av skinnhyre*.
- Produksjon av skinnhyre. Full produksjon av skinnhyre, fra garving og bearbeiding av skinn til ferdig sydd skinnhyre. Oppfriskning av tidligere prosjekt fra 1993/1994. Ingrid Becker er med som tradisjonsbærer, mens naturgarver Sofie Kleppe og formidler Heidi T. Sletten (Norsk Maritimt Museum), er med som fagpersoner. Prosjektet er utvidet til også å omfatte en filmproduksjon. Går i 2020 og 2021.
- Kveik – gjærsopp som gjæringsmetode i ølproduksjon. Bruken av og oppbevaring av kveik i hovedsak på Vestlandet, Møre og Trøndelag. Gikk i 2019 og ble videreført i 2020. Det bygges et kveikarkiv på Vestnorsk Kulturakademi, og gjennom annen finansiering jobbes det samtidig med en UNESCO-søknad.
- Tinnarbeid. Overføring av kunnskap innen tinnarbeid, samt dokumentasjon av verksted ved Havstad Tinn på Blylaget. Noe dokumentasjon er gjort, ens kunnskapsoverføringsdelen av prosjektet er utsatt til 2021 av smittevern hensyn.
- Smiing, rekonstruksjon av beslag. Rekonstruksjon av smijernsbeslag/ornamentering etter en original kirkedør fra Botnedalen kirke. Håndverksinstituttets andel i prosjektet går ut på dokumentasjon av det nye smijernsarbeidet. Oppstart 2019, ferdigstilt i 2020. En lærling deltok i prosjektet.
- Vidjer. I forbindelse med *100 år med håndverk på Maihaugen* planlegges det gjennomført et vidjeseminar med fokus på vidjer i historisk kontekst, mestermøte og formidling til barn og unge. Oppstart planlegging 2020, gjennomføring juni 2021.
- Lågåsildfisket i Mjøsa. Kunnskapsoverføring av garnfiske, fiske med grunnhov og notfiske etter lågåsild i nordre del av Mjøsa og nedre del av Gudbrandsdalslågen. Prosjektet har gått over tre år og ser både på den historiske redskapsbruken og den redskapen som brukes i dag. Avsluttet 2020.
- Fangst med laksegilje i Stamsundområdet. Fiske etter laks med gilje er et gammelt type fiske og er svært lite brukt i dag pga. restriksjoner. Prosjektet skulle vært avsluttet i 2020, men grunnet korona gjenstår noe dokumentasjonsarbeid i 2021.
- Ljå, orv og redskapsbruk. Dokumentasjon og smiing av forskjellige typer ljå og tillaging av orv i flere regioner av landet. Avsluttende seminar med flere smeder fra Norden. Prosjekt avsluttet i 2020.
- Historisk beskjerping av lignoser. Lignoser er busker og trær. Sammen med Norges grønne fagskole- Veia får en ny fagperson kompetanseheving i historisk beskjerping. I Norge vil det si i de større byene og de historiske hageanleggene vi har. Prosjektet har gått i tre år, og ble avsluttet i 2020. Prosjektet bør tas opp igjen når det som er plantet for dette prosjektet er klar til beskjerping. Ekskursjoner både i inn- og utland. Kan gå videre med spesielt fokus på historisk formspråk.
- Bruk av jordkjeller. Vi har tidligere både bygget ny jordkjeller og restaurert jordkjellere. Her ser vi på dagens bruk av disse. Foregår på Vestlandet. Prosjektet er avsluttet med videodokumentasjon/intervjuer og produksjon av tre kortfilmer i 2020.
- Tradisjonelle teknikker på byggeplassen. Prosjektet tar for seg kobber- og blikkenslagerfaget

sett i historisk og restaureringsteknisk perspektiv. Restaurering etter de faktiske mål, og tillaging på byggeplassen. Fra kunstnerisk utførte takrenner og nedløp, beslag og til interiørgjenstander i sink og kobber. I hovedsak avsluttet i 2019, noe restarbeid i 2020.

- Norsk skimakertradisjon. Vi sikrer kunnskapen om det å lage treski, både heltre og lamellski, og vi fører kunnskapen videre gjennom ny fagperson. Både enkeltpersoner og bedrifter som i dag produserer denne typen ski er involvert. I hovedsak avsluttet i 2019, noe restarbeid i 2020.
- Arendalsprammen. Intervjuer og videreføring av kunnskap om bygging av båten. Går over tre år. Det er bygget en kopi av Arendalspram som er kjøpt inn av Kuben museum i Arendal. Den nye båten skal etter hvert ligge på Mærdø. Avsluttet med produksjon av årer i 2020.
- Båtbygging i Valdres. Båtbygger i Skammestein i Valdres, Anders Gjærtingen (85) skal bygge sin siste båt etter lokal tradisjon (Vikenbåt), og samtidig lære opp en slektning. Båtbyggingen starter våren 2021, og Håndverksinstituttet går

inn og støtter opplæring, samt dokumenterer prosjektet.

- Tønne-making ved Hagevik Tønnefabrikk ved Måløy. Igangsatt i 2019 og gikk videre i 2020. Prosjektet gjennomføres etter ønske fra Riksantikvaren. På grunn av at mange av fagpersonene i dokumentasjonsprosjektet er i risikogrupper er dokumentasjonen utsatt til våren 2021.
- Utveksling av håndverkere nasjonalt og internasjonalt. På grunn av reiserestriksjoner i forbindelse har ingen håndverkere benyttet seg av ordningen i år. Gjenopptas når reiser igjen kan gjennomføres trygt.

1 internasjonalt prosjekt

- InHerit Romania. EØS-prosjekt med Romania. Prosjektet har blant annet fokus på Håndverk-sinstituttets register over håndverkere, og etablering av tilsvarende register i Romania. Prosjektet har også metodeutvikling og arbeidet med UNESCOs konvensjon om vern av den immaterielle kulturarven, som temaer. Korona-restriksjoner har gjort at deler av av prosjektet gjennomføres med digitale møter. Andre deler av prosjektet må avvente.

Oppsummering deltakelse barn og unge

Følgende prosjekter har involvert barn og unge i 2020:

Prosjekt	Antall unge deltakere 2020	Kommentar
Tradisjonell bruk av planter og kjøtt med fokus på sau*	0	Arrangement avlyst pga. korona, gjenopptas 2021
Oppfølging av tidligere stipendiater	9	Terje Granås, ukesopplegg smed, Hjerleid
Tredreiertreff Trondheim	14	Deltakere med reisestøtte fra Norsk håndverksinstitutt
Smiing, rekonstruksjon av beslag	5	1 lærling fast + 4 lærlinger på samlinger
Totalt	28	

* Prosjektet Tradisjonell bruk av planter og kjøtt med fokus på sau, som måtte avlyses på grunn av korona i 2020, hadde i 2019 totalt 216 deltakere – 171 elever fra 5.-7. klasse, og 45 elever fra videregående skole. I 2018 deltok totalt 245 elever fra 1.-7. klasse på opplegget. Vi forventer at dette prosjektet kommer tilbake i normal drift høsten 2021.

Små fag

Vi sikrer og viderefører små og verneverdige håndverksfag

Sekretariatet for små og verneverdige fag (SSV) er en del av Norsk håndverksinstitutt. Sekretariatet er et nasjonalt ressurscenter for små håndverksfag som er omfattet av Opplæringsloven.

Løpende arbeidsoppgaver

Premissene som legges fra Utdanningsdirektoratet danner utgangspunktet for sekretariatets virksomhet. Avdelingen utarbeider årlig handlingsplan og budsjett for virksomheten. Kontakt med direktoratet skjer gjennom møter, e-post og telefon. I 2020 ble det ikke gjennomført noe formelt møte om sekretariatets arbeid, men sekretariatsleder jobbet tett med direktoratet i forbindelse med læreplanarbeid og rådsarbeid.

Hovedarbeidsområdet for SSV er informasjons- og veiledningsarbeid knyttet til små og verneverdige fag. SSV er et nasjonalt kompetansesenter for de minste håndverksfagene og gir informasjon om fagene til utdanningssøkere, ansatte innen skole, fagopplæring, bedrifter, offentlig administrasjon og media. Journalister etterspør informasjon om de små håndverksfagene generelt eller spesielt om enkeltfag. Mange voksne har behov for informasjon og veiledning om hvordan de skal gå fram for å kunne avlegge svenneprøve som praksiskandidat.

Sekretariatet svarer på ulike henvendelser om håndverk og utdanning, økonomiske spørsmål om lærlingordningen, prøveavleggelse osv. Det er viktig å ha omfattende kunnskap om fagene, bedriftene og utfordringer knyttet til området. Fylkeskommuner kan for eksempel ha behov for bistand til lån

av prøvenemnder eller til å finne aktuelle personer som kan oppnevnes. Det er også en del veiledning i forbindelse med ulike miljøer som ønsker å søke om å få godkjent nye lærefag.

Som følge av korona og restriksjoner for reisevirksomhet, var SSV i 2020 på få bedriftsbesøk og fysiske møter. Det ble sendt ut informasjon om små håndverksfag digitalt til om lag 350 videregående skoler og mange hundre ungdomsskoler.

Eksempler på gjennomførte tiltak i 2020

Sekretariatsleder hadde også i 2020 ansvar for å gjennomføre noen få opplæringsprosjekter. Dette har sammenheng med økonomi, men det er også en fin måte å komme i inngrep med utøvere innen mindre fagområder.

Norsk håndverksinstitutt ved SSV har i perioden 2017-2020 opplæringsprosjekter innen korgmakerfaget. Hensikten er å gjøre nåtidige kurvmakere kjent med tradisjonelle kurvtyper laget av lokale treslag. I 2020 ble det gjennomført tre prosjektsamlinger om fletting av aktarkorg (høykorg) og en samling med tema «snik», kurv til å bære fisk i (i forbindelse med lågåsildfisket). I begge prosjektene var kurvmaker Hege Wiken og kipemaker Samson Øvstebø faglig ansvarlige. På siste aktarkorgsamlingen var det to deltakere i tillegg: Anders Hagen, museumsbonde på Maihaugen og Simen Løken, elev ved Sogn Jord og Hagebruksskule. Prosjektrapporter er lagt inn i prosjektdatabasen og kan søkes opp på instituttets nettsider.

Hege «syr» kant på «sniken»- kurvtype som tidligere ble brukt til å bære fisk i. Flettet av delt materiale av hegg.

Tallmateriale for 2020

Fag som står på listen over små håndverksfag utløser et ekstra tilskudd til bedrifter som tar inn lærling. Økt tilskudd er et virkemiddel for å få lært opp yngre utøvere i tradisjonelle håndverkskunnskaper. Etter innspill fra SSV avgjør Utdanningsdirektoratet hvilke fag som skal regnes som små og verneverdige. I alt var det 42 fag på listen over små håndverksfag i 2020, inkludert storurmakerfaget som er vedtatt nedlagt. Fra 2019 er det ikke lenger et kriterium at fag skal tas ut av lista dersom antall lærekontrakter overskrider 15 nye kontrakter i løpet av en treårsperiode. Dette innebærer mer forutsigbarhet for lærebedriftene.

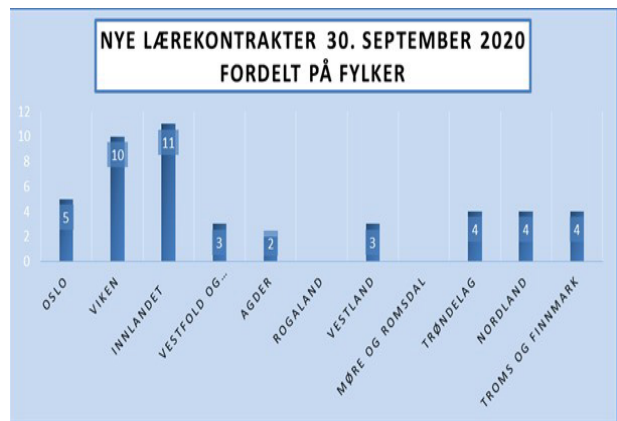
I løpet av året ble det inngått 46 nye kontrakter (mellom 1. oktober 2019 og 30. september 2020). Fag med forholdsvis mange nye kontrakter var hovslager (åtte kontrakter), bunadtilvirker (seks kontrakter), møbeltapetserer (fem kontrakter) og trebåtbygger (fem kontrakter). Det ble til sammen inngått fire nye kontrakter innen de fem duodjifagene. Innen de øvrige fagene på lista var det få eller ingen nye kontrakter.

I 24 av fagene var det ingen nye kontrakter siste år. I buntmakerfaget, gipsmakerfaget og gjørtlerfaget har det ikke vært nye lærekontrakter de siste seks årene. Siste kontrakt i forgyllerfaget ble inngått i 2007.

De nye kontraktene ble inngått med lærebedrifter

eller opplæringskontor spredt utover landet, men med hovedtyngden på Østlandet. Av opplæringskontorene var det Opplæringskontoret Tradisjonshåndverk som var ansvarlig for flest nye lærlinger, med ni kontrakter (tre i Viken, tre i Oslo, en i Innlandet, en i Agder og en i Vestfold og Telemark). Opplæringskontoret for hestefag på Starum sto for fire av i alt åtte kontrakter innen hovslagerfaget (tre i Innlandet og en i Viken). Opplæringskontoret i Reindrift og Duodji hadde også fire nye duodjikontrakter.

Når det gjelder antall avlagte svenneprøver lå antallet på samme nivå som året før med 63 prøver mot 65 prøver i 2019. Smedfaget, bunadtilvirkerfaget, trebåtbyggerfaget og keramikerfaget sto for halvparten av svenneprøvene. Det bør også nevnes at det ble avlagt en svenneprøve i forgyllerfaget.

Nye læreplaner

Sekretariatsleder for små og verneverdige fag er medlem i Rådet for tradisjonshåndverk. I forbindelse med gjennomgangen av læreplanene for utdanningsprogrammet Håndverk, design og produktutvikling, bisto SSV Utdanningsdirektoratet i arbeidet. Det ble brukt mye tid på læreplanarbeid i 2020.

Stipendiatorordningen for håndverkere

Gjennom stipendiatorordningen for håndverkere videreføres håndverkskunnskap på et høyt utøvende nivå.

Gjennom den treårige stipendiatorordningen for håndverkere legger Norsk håndverksinstitutt til rette for å videreføre og utvikle forskjellige håndverksfag. Gjennom en praktisk tilnærming skal stipendiatene fordype seg i prosesser, problemstillinger og praksiser som er sentrale i tradisjonelt håndverk.

Et godt stipendiatprosjekt bør ha to hovedfokus: håndverkeren og håndverket. Norsk håndverksinstitutt legger vekt på at prosjektet både skal bidra til å øke håndverkerens kunnskap, utøvende nivå og nettverk innenfor sitt fag, samtidig skal prosjektet tilføre håndverksfaget ny kunnskap og utvide rammene for faget. Dette kan for eksempel skje gjennom bevaring av teknikker og kunnskap som er i ferd med å gå i glemmeboken fordi tradisjonsbærerne faller fra, eller det kan skje ved gjenoppdaging av teknikker og kunnskap som ikke lenger har levende tradisjonsbærere.

Håndverksfagene har siden midten av forrige århundre gått gjennom omfattende forandringer. Estetiske tradisjoner og lokale løsninger på praktiske utfordringer som ofte var utviklet av hele samfunn og gjennom generasjoner, ble erstattet med industrielle produkter laget andre steder. Mennesker ble sysselsatt på nye måter og håndverkene mistet kontakt med sitt opphav.

I dag er håndverkerne stadig mer avhengige av en stor maskinpark og prefabrikata for å effektivise-

re produksjonen. Dermed forsvinner også sentral kunnskap om kvaliteter og egenskaper i naturmaterialer, om verktøy, om klimatiske forhold en kan benytte seg av.

Stipendiatene skal grave i håndverkernes forutsetninger og bakgrunn, men ikke bare i historisk perspektiv. Vel så viktig er det å finne inspirasjon i de tradisjonelle løsningene og aktualisere dem for en ny tid.

Stipendiatprosjektene strekker seg over tre år og gir dermed en unik mulighet for håndverkere til å fordype seg i sitt fag på en måte som ikke er mulig i daglig drift hvor man samtidig skal levere produkter ut til kunder. Samtidig krever et stipendiatprosjekt god organisering og klare problemstillinger. I tillegg til selvstendig arbeid i verksted skal det formidles fra prosesser og resultater for andre, i form av tekst, foto, video eller opplæring. Prosjektet skal bidra til en generell kunnskapsutvikling innenfor stipendiatens fagfelt.

Stipendiatorordningen er ment som en måte å utvikle praktisk håndverksforskning om sider ved det tradisjonelle håndverkets tanker og løsninger. På denne måten dyrker vi generell kunnskap som kan styrke håndverksfagene kollektivt, samtidig som stipendiatene selv legger til rette for videre yrkesutøvelse og en trygg veiledning av nye håndverkere.

Oppfølging av stipendiater etter fullført prosjekt

Alle stipendiater som er ferdige med sine prosjekter, har bygget en unik kunnskap. Vi er derfor opptatt av å finne nye måter å samarbeide med stipendiaterne på etter fullført prosjekt. I beskrivelsen av de stipendiaterne som har avlagt avsluttende prøve i løpet av 2020, vil vi også beskrive planer for videre samarbeid.

Stipendiater 2020

I løpet av 2020 har det totalt vært 10 stipendiater i aktivitet. Det er to mer enn normalt. Dette skyldes, som i 2019, to stipendiater som har måttet utsette sin avslutning av stipendiatet på grunn av henholdsvis langvarig sykdom og foreldrepermisjon. Det har blitt ansatt to nye stipendiater i 2020, mens fire stipendiater har avsluttet sitt prosjekt. Det betyr at vi fra og med 2021, vil være tilbake til den normale driften med 6 parallelle stipendiater, hvor to skiftes ut hvert år.

De to nye stipendiaterne praktiserer fagene kurvmaking og seilmaking. Dette er to fag som ikke har vært representert i stipendiatorrdningen tidligere. Hege Iren Wiken har tatt for seg de tradisjonelle norske kurvene. I dagens kurvmakerutdanning er det primære fokuset på pil og importerte materialer som manilla eller peddik. Kunnskapen om norske kurver, laget i splittet materiale som er høstet lokalt, er i ferd med å forsvinne. Det finnes fremdeles tradisjonsbærere som kan de gamle kurvene. Men det haster med å dokumentere den kunnskapen som finnes, fordi en del av disse tradisjonsbærerne ikke har så mange år igjen. Hege jobber både med å kartlegge de forskjellige kurvtypene, hva de har blitt brukt til og hvordan de har blitt produsert.

Seilmakeren Marius Borg-Heggedal har valgt å ta for seg norsk seilmaking fra andre halvdel av 1800-tallet. En av de mest sentrale problemstillingene er materialtilgang, det gjelder både tilgangen på bomullsseil med god nok bomullskvalitet og rett veving til rett bruk og rep som er slått slik at de dekker de ulike egenskapene som trengs. En av hovedaktivitetene i prosjektet til Marius er, arbeidet med å gjenskape Hvalerskøyta «Arnt Otto» fra 1880, basert på den meget nøyaktige modellen som står på Marinemuseet i Horten. Det er Hvaler Kulturvernforening som er prosjektdriver. Kjølen skal strekkes høsten 2020, med mål om ferdigstilling 2023.

Stipendiatorrdningen og korona

2020 har vært et år preget av unntakstilstand. Dette gjelder også stipendiatorrdningen. Mange av stipendiaterne hadde planlagt reiser til utlandet, dette har ikke vært mulig gjennom hele 2020. Også reiser innenlands har vært utfordrende. Mange har måttet legge om planene og endre aktiviteter i sine prosjekter ut fra hva som har vært mulig å gjøre ut fra smittesituasjonen. For dem som er tidlig i prosjektet, er det mulig å utsette viktige utenlandsreiser til senere i prosjektet. For dem som var i siste år av prosjektet, har vi åpnet for å finansiere en studiereise på et senere tidspunkt. Å avvikle avsluttende prøver var også utfordrende og det var ikke mulig å åpne prøvene for et større publikum i den grad som hadde vært ønskelig for å kunne bruke prøvene til aktiv formidling. Rent økonomisk har det vært lavere pengeforbruk på særlig reiser, men de reisene som har vært gjennomført har blitt dyrere for å være så smittesikre som mulig. De innskrenkede mulighetene for reise og kontakt, har også ført til at stipendiaterne i langt mindre grad enn vanlig har hatt mulighet til å drive aktiv formidling gjennom foredrag og lignende. Noen få arrangementer var imidlertid mulig å gjennomføre, slik som da snekkerstipendiat Ellev Steinsli gjennomførte vindusvandring i Skudeneshavn i regi av Skudeneshavn museum.

Fullførte stipendiatprosjekter

Keramiker Sissel Wathne avsluttet sitt prosjekt med en avsluttende prøve torsdag 27. august 2020 på Røros. Prøven foregikk i Sissels verksted som er ganske lite. Derfor var det bare rom for to sensorer og to representanter fra Håndverksinstituttet. Sis-

sels prosjekt har dreiet seg om glasurer og dybde i glasurer etter inspirasjon fra eldre trønderkeramikk. Hun har tatt i bruk mineraler fra Røros i sine glasu-

rer, som har gjort dem helt unike. Sissels sensorer var mektig imponert både over selve resultatene, men særlig over hvor systematisk hun har gått til verks med å lage glasurprøver og eksperimentere seg frem til helt unike resultater som vil være interessante for mange andre keramikere å la seg inspirere av. I etterkant av stipendiatprosjektet har vi vært i dialog med Sissel om å finansiere deler av et filmprosjekt som skal dokumentere håndverksprosessen rundt glasurhennes.

Kalkmaleren Bent Erik Myrvoll avla sin avsluttende prøve på Maihaugen 4. september 2020. Han har jobbet med fremstilling av kalkpuss på norske minerale og råstoffer i tillegg til fremstilling av pigmenter fra norsk jordsmonn. På Maihaugen har han jobbet med fargesetting av den gamle Smedstua som har stått som et ufullført prosjekt i flere år, men som nå blir en del av nysatsingen Håndverkskvartalet. I tillegg til arbeidene på Smedstua, presenterte han en midlertidig utstilling i vestibylene på Maihaugen. Utstillingen inneholdt stucco lustro-arbeider, verkøy og materialer fra produksjonen. Prøven var åpen for alle ansatte på Håndverksinstituttet. I tillegg arrangerte vi en ekstra presentasjon for alle ansatte i Stiftelsen Lillehammer museum dagen etter prøven. Interessen for utstillingen var spesielt stor på Lillehammer Kunstmuseum. Det var ikke mulig å ferdigstille de omfattende arbeidene med Smedstua innenfor stipendiatprosjektet. Bent Erik har derfor en avtale med Stiftelsen Lillehammer museum om å ferdigstille arbeidene våren 2021. Bent Erik Myrvoll har en unik kunnskap om farger og murpuss med erfaring både fra kalkmalerhåndverket, kunst og restaureringsarbeider. Flere stipendiater har benyttet seg av Bent Eriks dyptgående fargekunnskap og vi har en løpende dialog om videre samarbeid.

Smed Øystein Myhre har fått prosjektet sitt utsatt grunnet sykdom. Vi var derfor nødt til å lage et fleksibelt opplegg som kunne ta høyde for hans dagsform. Prøven besto av praktisk demonstrasjon i smia til Øystein i Sandefjord. Som avsluttende rapport, hadde vi laget en bok basert på bloggene til Øystein. Tanken bak boka er å forsøke å sette ord på hva som går igjennom hodet på smeden mens han smir. Boken har blitt veldig godt mottatt. Ønsket til Øystein var å lage en åpen dag av den avsluttende prøven med demonstrasjon i smia. Når smittesituasjonen og Øysteins helse tillater det, vil vi samarbeide med Øystein om levende formidling til aktuelle fagmiljøer. Sensorenes unisone tilbakemelding, var at Øysteins arbeid med å utvikle kunnskapen om navar- og økseemiing, finnes det et skrikende behov for på fagfeltet.

Den siste som fullførte stipendiatperioden i 2020, var børsemaker Alf Helland. Han har gjennomført et skikkelig mesterstykke ved å lage den første komplette kopien av luftriflen Girardoni M1780. Dette er det eneste luftdrevne våpenet, laget for militær

bruk, vi kjenner til i historien. Rifla ble produsert på oppdrag fra keiser Josef II på 1780-tallet. Patentet var lenge hemmelig, og ingen har klart å lage en kopi av våpenet som kan skyte med samme anslagskraft som den opprinnelige Girardoni M1780 før Alf Helland nå har lagt sitt bidrag på bordet. Også denne prøven måtte gjennomføres med begrenset

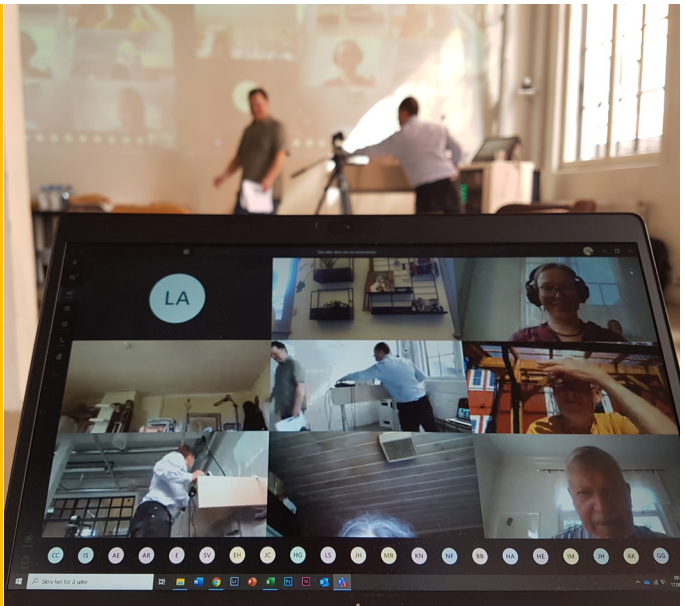
publikum på grunn av smittesituasjon. Prøven ble dekket av NRK Innlandet. Alfs sensorer pekte på at dette er et prosjekt som har interesse langt utenfor Norges grenser. I etterkant av prosjektet, gikk vi i gang med et bokprosjekt som beskriver hele prosessen. Denne boken vil bli publisert i 2021.

Stipendiater - oversikt

I løpet av 2020 har disse vært ansatt innenfor stipendiatorordningen.

Navn	Fag	Tema for prosjekt	Oppstart	Avsluttes
Hege Iren Wiken	Kurvmaker	Kartlegging av norske kurvtradisjoner	Sept. 2020	August 2023
Marius Borg-Heggedal	Seilmaker	Norske tradisjonsseil - materialkvalitet og konstruksjon	Sept. 2020	August 2023
Boni Wiik	Treskjæring	Rekonstruksjon og symbolikk	Sept. 2019	August 2022
Ellev Steinsli	Snekker	Produksjonsteknikk og materialvalg vinduer og dører	Sept. 2019	August 2022
Leonardo Michelin-Salomon	Gitarmaker	Rekonstruksjon av romantiske gitarer	Sept. 2018	August 2021
Berit Osmundsen	Båtbygger	Rekonstruksjon av Oselvar åttring	Sept. 2018	August 2021
Bent Erik Myrvoll	Kalkmaler	Fremstilling av kalkpuss og pigmenter ved hjelp av norske råstoffer	Sept. 2017	August 2020
Alf Helland	Børsemaker	Rekonstruksjon av historiens eneste kjente luftdrevne armérifle Girardoni M1780	Sept. 2017	August 2020
Sissel Wathne	Keramiker	Dybde i glasur, utvikling av en moderne blyfri glasur fra lokale råstoffer	Sept. 2016	August 2020
Øystein Myhre	Smed	Stålsatt tradisjonsverktøy for tømmer og snekker	Sept. 2015	August 2020

Løfte håndverket

Gjennom nettverket *Løfte håndverket* binder vi det mangfoldige håndverks-Norge sammen

Løfte håndverket er et nasjonalt nettverk for organisasjoner og enkeltpersoner som jobber for å styrke levedyktigheten til tradisjonelt håndverk. Nettverket ble opprettet, blant annet som et svar på Kultur- og kirkedepartementets utredning Kulturhåndverk (2008). Arbeidet er forankret i St.meld. 49 Framtidas museum. Nettverket administreres av Håndverksinstituttet.

Ressursgruppe

En ressursgruppe med håndverkere og representanter fra ulike organisasjoner hjelper til å løfte ulike temaer opp på agendaen. Slik sikrer vi at viktige miljøer kan være med å påvirke arbeidet i nettverket. Gruppas sammensetning ikke statisk, og medlemmene rullerer. Ved inngangen til 2021 er Ove Stødle fra Mearrasiida nytt medlem: Eivind Falk, instituttleder Norsk håndverksinstitutt Einar Starnes, spesialrådgiver Norsk håndverksinstitutt

Marit Jacobsen, direktør Norges Husflidslag
Gry Marie Grindbakken, filigransølvsmid, håndverker og kunsthåndverker
Camilla Rossing, leder Norsk institutt for bunad og folkedrakt
Elisabeth B Bøhler, håndverker (knipling), representant Handverkslaget
Ove Stødle, båtbygger og daglig leder Mearrasiida, Sjøsamisk senter

Løfte håndverket har arrangert to samlinger i løpet av 2020. På grunn av koronasituasjonen ble disse arrangert delvis digitalt (vår) og heldigitalt via Teams.

Vårseminaret 2020:

Tema for vårens seminar var «Organisering av tradisjonshåndverkere - utredning av bransjenettverk». Det ble separat arrangert et elektronisk valg for interimsstyre for en ny bransjeorganisasjon. Av smittevern hensyn ble seminaret arrangert via Teams fra Kulturrådets lokaler i Oslo.

I første del av seminaret ble rapporten fra prosjektet Bransjenettverk for næringsdrivende tradisjonshåndverkere presentert av prosjektleder Marit Stranden. Prosjektet har pågått fra juni 2019 til juni 2020. Mandatet var å utrede muligheten for en felles organisasjon for næringsdrivende tradisjonshåndverkere.

I andre del av seminaret var de etablerte organisasjonene Handverkslaget, Norges Husflidslag, Creo-forbundet for kunst og kultur og SMB Norge -interesseorganisasjon for små og mellomstore bedrifter, invitert til å presentere hvordan de arbeider, og hvordan de best kunne bidra til å løse de utfordringene håndverkerne har pekt på i undersøkelsen gjort i forbindelse med rapporten.

De positive tilbakemeldingene tyder på at temaet var viktig og at fortsatt samarbeid, dialog og debatt innen tradisjonshåndverkmiljøet er viktig for å fremme viktige felles saker. Håndverksinstituttet ønsker, gjennom blant annet *Løfte håndverket*, å fortsatt legge til rette for dette.

<https://handverksinstituttet.no/loefte-haandverket/loefte-haandverket-vaarseminaret-i-2020>

Om prosjektet «Organisering av tradisjonshåndverkere - utredning av bransjenettverk»

Norsk håndverksinstitutt gjennomført på oppdrag fra Norsk kulturråd prosjektet *Organisering av tradisjonshåndverkere* i perioden 2018-2020. Dette resulterte i en utredning og forslag til tiltak.

Den overordnede målsetningen for prosjektet var: Å utvikle og formalisere et nettverk for tradisjonshåndverkere for å styrke deres evne til å drive næring.

Prosjektgruppa (bestående av representanter fra Norges Husflidslag, Handverkslaget og Norsk håndverksinstitutt) spisset mandatet til «å utvikle og formalisere et bransjenettverk for å jobbe med næringspolitiske saker for tradisjonshåndverkere».

Kunnskapsinnhenting og funn

Prosjektet gjennomførte en grundig kvantitativ kunnskapsinnhenting og kvalitativ analyse, for å få et mest mulig representativt og bredt grunnlag for å komme med anbefalinger for videre bransjeorganisering og nettverksarbeid, inkludert SWOT-analyse og 10 regionale gjestebud.

Kartleggingen viste tydelig at det var ønske og behov for en ny bransjeorganisering i tillegg til nettverksarbeid, da eksisterende organisasjoner ikke kan tilby alt det som de næringsdrivende tradisjonshåndverkerne har pekt på som viktig.

Noen eksempler på viktige saker der det er behov for organisert arbeid:

- Arbeidslivsrettigheter
- Juridisk/økonomisk rådgivning
- Fritak for mva. for tradisjonshåndverksprodukter
- Beskyttelse mot utenlandsk konkurranse/plagiering
- Lærlingeordninger

Utredningen går gjennom de ulike fasene i prosjektarbeidet og gir en analyse av funnene. Se vedlagt rapport her:

<https://handverksinstituttet.no/loefte-haandverket/bransjenettverk/ny-bransjeorganisering-for-tradisjonshaandverkere>

Høsten 2020 har Håndverksinstituttet bistått interimsstyret i arbeidet mot etablering av en formalisert bransjeorganisasjon.

Som et resultat av nettverksarbeidet i interimsstyret ble det i desember 2020 lagt fram en anbefaling:

- Interesseorganisasjonene for tradisjonshåndverkere, slik som Handverkslaget, Norges Bunadshåndverkere og Norges Husflidslag, opprettholdes og videreføres som i dag. Det anbefales innmelding i disse.
- Interimsstyret vil jobbe for å tilrettelegge vilkårene for tradisjonshåndverkere i Creo. Næringsdrivende tradisjonshåndverkere vil etter konkretisering av vilkår anbefales å melde seg inn i Creo.
- Samarbeidet og dialogen på tvers av organisasjonene styrkes, blant annet gjennom ulike nettverk og møteplasser, som *Løfte håndverket*.

Høstseminaret 2020

Høstseminaret hadde som tema "[Tradisjonshåndverk, marked og merkevare](#)" og ble arrangert digitalt den 4. november.

Rundt 80 deltagere deltok via Microsoft Teams.

Program og tema bygget på tilbakemeldinger vi fikk gjennom rapporten *Organisering av tradisjonshåndverkere*, som ble publisert i juni 2020, og det videre nettverksarbeidet i regi av *Løfte håndverket*.

På webinarer ble det presentert en rekke innlegg om marked og merkevare og erfaringer med bruk av internett som salgskanal og formidling, med eksempler fra Norge, Tsjekkia og Japan.

Dette seminaret resulterte i et konkret prosjekt der tradisjonshåndverkere og fremoverlente museumsbutikker legger til rette for Museumsbutikken som salgskanal for tradisjonshåndverk.

Museumsbutikk som salgskanal for tradisjonshåndverk

I undersøkelsen om et fremtidig bransjenettverk, ble mangelen på gode salgskanaler trukket fram som en utfordring for mange håndverkere. I kjølvannet av rapporten ble dermed tema for høstseminaret "Tradisjonshåndverk, marked og merkevare" Der ble det blant annet fokusert på museumsbutikkens uutnyttede potensial som markedskanal for tradisjonshåndverk, med eksempler fra Norge, Tsjekia og Japan. Håndverksinstituttet tar opp denne interessante tråden, og setter i gang et pilotprosjekt der vi ser på hvilke rammebetingelser som

skal til for å gjøre norske museumsbutikker til gode salgskanaler for håndverk. I første del av prosjektet deltar fire museumsutsalg og fire håndverkere til å drøfte retningslinjer og rammebetingelser. Målet er å etablere en modell som er bærekraftig over tid, og som flere museer kan benytte seg av. Etter innspill i seminaret vil vi også vurdere å se på gavemarkedet spesielt, og som en del av dette prosjektet. Norges museumsforbund er orientert om prosjektet, og følger arbeidet tett. Håndverksinstituttet organiserer prosjektet.

Immateriell kulturarv

Vi deler erfaringer med vern av den immaterielle, levende, kulturarven, og bidrar til å utvikle metodikk og praksis.

Instituttet arbeider praktisk, organisatorisk og politisk for å implementere UNESCOs konvensjon om vern av den immaterielle kulturarven. Som forankret i St.meld. 49 Framtidas museum legger instituttet vekt på metodikkutvikling og tverrfaglig samarbeid, i tillegg til den ordinære kjernevirksomheten med kunnskapsoverføring og styrking av tradisjonshåndverk som sentrale element.

Vi deltar i nasjonale, nordiske og internasjonale nettverk og fora der målet er å utveksle og diskutere metoder for vern av immateriell kulturarv. Vi arbeider for å synliggjøre og styrke levende kulturarv gjennom føring av nasjonale fortegnelser og

samarbeid med miljø, grupper og NGO-er i feltet. Formidling står sentralt i instituttets arbeid med immateriell kulturarv.

Vi samarbeider nært med Kulturrådet for å styrke miljøer innenfor tradisjonelt håndverk spesielt, men også andre miljø i konvensjonens nedslagsområde.

Safeguarding Practices og nordisk-baltisk samarbeid

Nettstedet safeguardingpractices.com skal inspirere aktører i kulturarvsfeltet til samarbeid og utveksling av erfaring på tvers av landegrenser i Norden.

Norsk håndverksinstitutt er eier av nettstedet og har redaktøransvar for innholdet. På nettstedet deles erfaringer fra ulike prosjekter og vernetiltak av immateriell kulturarv.

I utgangspunktet var dette et nettsted for de nordiske landene, men på forespørsel valgte vi i 2020 å inkludere også de baltiske landene, Latvia, Estland og Litauen. Det ble også planlagt for en videre satsing på nettsiden, for å inkludere aktuell informasjon om arbeid med immateriell kulturarv. Vi har to arbeidsgrupper som bidrar til å forankre arbeidet; En rådgivende gruppe og en redaksjon.

Rådgivende gruppe

Det ble opprettet en bredt sammensatt rådgivende gruppe for nettsiden. I dette rådet inngår både statlige og ikke-statlige representanter innen feltet. Den bredt sammensatte rådgivergruppen/advisory board er viktig for å gi innspill til aktuelle temaer og nye artikler, og for å sørge for forankringen mot statspartene.

Redaksjon rekruttert fra NGO-ene

For at NGO-ene skal styre plattformen ble det i 2020 etablert en redaksjon som består av medlemmer av (UNESCO akkrediterte) NGO-er. Det er NGO-ene som har kontakt med utøverne og arbeider i felten, og som har førstehånds kjennskap til modeller og metodikk, som er tema for nettsidene.

Håndverksinstituttet deltar aktivt i komiteen for nettverket *Nordic and Baltic network on Intangible Cultural Heritage*. Gruppen har en aktiv åpen Facebook-side og har en egen side med informasjon på safeguardingspractices.com.

Nettverket arrangerer jevnlig webinarer om viktige emner og det planlegges for faglig utveksling når forholdene tillater dette.

Rådgivning og formidling

Håndverksinstituttet har også en viktig rådgiverfunksjon for organisasjoner, grupper og enkeltpersoner som jobber med temaer knyttet til UNESCOs konvensjon om vern av den immaterielle kulturarven.

Et eksempel er rådgivning og bistand i arbeidet til Norsk Seterkultur og Rådhuset Vingelen for en søknad om seterkultur på UNESCOs representative liste.

Vi har også veiledet en rekke andre personer og

miljøer i forbindelse med immateriell kulturarv.

Målgruppen for arbeidet med immateriell kulturarv informeres blant annet gjennom instituttets nettside, nyhetsbrev og Facebook.

Deltakelse internasjonalt

Håndverksinstituttet v/Eivind Falk og Einar Stamnes deltok på 15.COM (Fifteenth session of the Intergovernmental Committee for the Safeguarding of the Intangible Cultural Heritage) som ble avholdt digitalt den 14.-18. desember.

ICHNGO Forum er et nettverk av UNESCO-akkrediterte NGO-er. NGO-ene avvikler sine arrangementer i forkant av og underveis i komitemøtet. Forumet spiller en viktig rolle i kompetansebygging av det internasjonale NGO-miljøet, i form av seminar, diskusjonsgrupper og veiledning.

Siden 2012 har Norsk håndverksinstitutt ledet redaksjonsrådet til #HeritageAlive, som er en journal for de UNESCO-akkrediterte NGO-ene. Redaksjonen har gitt ut flere titler i bokform. Målet med journalen er å dele metodikk og erfaringer med vern av den immaterielle kulturarven

I egenskap av å være redaktør for #HeritageAlive ledet Eivind Falk en sesjon under 15.COM der status og det videre arbeidet med journalen ble diskutert.

Redaksjonen #HeritageAlive har i 2020 jobbet med en ny publikasjon om tradisjonelle musikkinstrumenter som er planlagt lansert på UNESCOs 16. komitemøte for vern av den immaterielle kulturarven i desember 2021.

Instituttet på web

Håndverksinstituttet formidler sitt arbeid på ulike digitale plattformer:

- Digitalt nyhetsbrev 6 utgivelser i året, sendes ut til ca. 2042 abonnenter
- Nettsiden www.handverksinstituttet.no inneholder informasjon fra alle våre arbeidsområder, inklusiv blogger fra hver enkelt håndverksstipendiat.
- Facebook www.facebook.com/handverksinstituttet
- Youtube-kanal: www.youtube.com/channel/UCc_n3ub-bXfgLVSqx8xYJ6w
- Instagram: [norskhandverksinstitutt](https://www.instagram.com/norskhandverksinstitutt)
- Safeguarding Practices: www.safeguardingpractices.com

Publiseringer 2020

Prosjektrapporter:

Forfatter	Tema	Tittel
Marit Stranden	Utredning av bransjenettverk	Organisering av tradisjonshåndverkere
Levin, Silja og Falk, Eivind (2020)	Korgfletting	Kolfat etter Sverre Dalen
Smedsrud, Inger (2020)	Korgfletting	Meisbinding
Gjertsen, Karl Ragnar og Tøndevold, Tore (2020)	Båtbygging	Arendalspram
Løkting, Mona og Tøndevold, Tore (2020)	Metallknipling	Knipling med metalltråder
Løkting, Mona (2020)	Duodji	Kråkesølvbroderi, samiske klestradisjoner
Sortland, Merethe (2020)	Veving	Berger museum. Skaftestol med KOSI-pledd, klargjøring og oppsett
Løvoll, Kåre (2020)	Taktekking	Torvtekt helle-/skifertak

Bøker:

Forfatter	Tema	Tittel
Aase, Haakon (2020)	Tørrmuring	Fem år med folk og stein
Myhre, Øystein (2020)	Smiing	Myhresmeden

Artikler:

Forfatter	Tema	Tittel
Falk, Eivind	Immateriell kulturarv	Om å verne det levende. Norsk Husflid 1/20

Eksterne utgivelser med støtte fra Norsk håndverksinstitutt:

Forfatter	Tema	Tittel
Godal, Jon B m.fl. (2020)	Lafting	Om det å lafte, bind 3

Økonomi

Tildeling av midler for 2020 var følgende:

Fra Kulturdepartementet til drift av Håndverksinstituttet kr 5 933 000,-

Fra Kunnskapsdepartementet kr 6 211 000,- øremerket:

- Opplærings- og dokumentasjonsprosjekter
- Tilskudd 6 stipendiater
- Driftstilskudd Sekretariatet for små og verneverdige fag

I tillegg fikk vi i 2014 overført kr 2 000 000,- fra Kulturdepartementet øremerket fordeling til opplæringsarenaer for tradisjonshåndverk. Midlene skal fordeles i samarbeid med Kulturdepartementet.

Norsk håndverksinstitutt revideres som en del av Stiftelsen Lillehammer museum. Regnskapet viser et overskudd mot budsjett på kr 656 076,- Overskuddet skyldes at flere planlagte prosjekter måtte utsettes på grunn av korona og smittevern hensyn. De utsatte prosjektene er planlagt gjennomført når smittesituasjonen tillater det i 2021 og 2022. Overskuddet overføres derfor avsetninger.

Oversikt over ansatte

Instituttleder	Eivind Falk
Administrasjonskonsulent	Anne Martinsheimen Egge
Rådgiver	Tore Tøndevold (fram til 1. mars 2020)
Rådgiver SSV	Inger Smedsrud
Rådgiver	Hanne Bergseth
Rådgiver	Jarle Hugstmyr
Rådgiver	Hilde Ekeberg
Rådgiver	Kjetil Storeheier Norheim (fra 1. juni 20)
Spesialrådgiver	Einar Stamnes (fra 1. juni 2020)
Prosjektleder Bransjenettverk	Marit Stranden (fram til 1. juli 2020)
Håndverksstipendiat	Øystein Myhre (fram til 1. september 2020)
Håndverksstipendiat	Sissel Wathne (fram til 1. september 2020)
Håndverksstipendiat	Bent Erik Myrvoll (fram til 1. september 2020)
Håndverksstipendiat	Alf H. Helland (fram til 1. september 2020)
Håndverksstipendiat	Berit Osmundsen
Håndverksstipendiat	Leonardo Michelin-Salomon
Håndverksstipendiat	Boni Wiik
Håndverksstipendiat	Ellev Steinsli
Håndverksstipendiat	Marius Borg-Heggedal (fra 1. september 2020)
Håndverksstipendiat	Hege Iren Wiken (fra 1. september 2020)

Alle foto som ikke er spesielt kreditert er tatt i regi av Håndverksinstituttet

Norsk håndverksinstitutt

Maihaugvegen 1
N-2609 Lillehammer
Tlf. +47 906 38 213
post@handverksinstituttet.no
www.handverksinstituttet.no

NORSK
HÅNDVERKS-
INSTITUTT